

KONVENCIJA 167

KONVENCIJA O BEZBJEDNOSTI I ZDRAVLJU U GRAĐEVINARSTVU

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, sazvana u Ženevi od strane Administrativnog saveta Međunarodnog biroa rada, gde se sastala 1. juna 1988. na svom sedamdeset i petom zasjedanju; Imajući u vidu odgovarajuće međunarodne konvencije i preporuke, posebno; Konvenciju i Preporuku o propisima o bezbjednosti (visokogradnja), 1937; Preporuku o saradnji na sprečavanju nesreća (visokogradnja), 1937; Konvenciju i Preporuku o zaštiti od radijacija, 1960; Konvenciju i Preporuku o zaštiti mašina, 1963; Konvenciju i Preporuku o maksimalnoj težini, 1967; Konvenciju i Preporuku o raku koji nastaje kao posledica uslova rada u nekim zanimanjima, 1974; Konvenciju i Preporuku o radnoj sredini (zagađenje vazduha, buka i vibracije), 1977; Konvenciju i Preporuku o bezbjednosti i zdravlju radnika, 1981; Konvenciju i Preporuku o službama medicine rada, 1985; Konvenciju i Preporuku o azbestu, 1986 i spisak profesionalnih oboljenja onakav kakav je revidiran 1980. i priložen Konvenciji o davanjima u slučajevima nesreća na radu i profesionalnih oboljenja, 1964.

Nakon odluke da se usvoje razni predlozi vezani za bezbjednost i zdravlje u građevinarstvu, pitanje koje čini četvrtu tačku dnevnog reda zasjedanja;

Nakon odluke da će ovi predlozi poprimiti oblik međunarodne Konvencije, kojom se revidira Konvencija o propisima o bezbjednosti (visokogradnja), 1937, usvaja, na dan 20.06. 1988 godine Konvenciju u daljem tekstu, koja će se zvati Konvencija o bezbjednosti i zdravlju u građevinarstvu, 1988.

I. POLJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Član 1.

1. Konvencija se primjenjuje na sve aktivnosti u građevinarstvu, to jest na visokogradnju, niskogradnju, montažu i demontažu, uključujući i svaki postupak, radnju ili transport na građevinskom gradilištu, od pripreme terena do okončanja projekta.
2. Članica koja ratifikuje Konvenciju može, nakon konsultacije sa najreprezentativnijim zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, tamo gde one postoje, da isključi iz primjene Konvencije ili iz nekih njenih odredbi određene grane privredne delatnosti ili određene poslove u pogledu kojih se javljaju posebni problemi od izvesnog značaja, pod uslovom da u njima bude osigurana bezbjedna i zdrava radna sredina.
3. Konvencija se primjenjuje i na samostalne radnike koje bi kao takve moglo da odredi nacionalno zakonodavstvo.

Član 2.

U cilju Konvencije:

a) izraz "građevinarstvo" pokriva:

I) visokogradnju, uključujući i iskopavanja i gradnju, pramenu struktura, renoviranje, popravku i održavanje (uključujući i rad na čišćenju i bojenju), kao i rušenje svih vrsta zgrada ili objekata;

II) niskogradnju, uključujući i iskopavanja i gradnju, promenu struktura, popravku, održavanje i rušenje objekata kao što su aerodromi, kejevi, lučka postrojenja, unutrašnji vodeni putevi, brane, objekti za pregrađivanje vodenih tokova i priobalnog dela ili za zaštitu od bujica, putevi i autoputevi, železnice, mostovi, tuneli, vijadukti i ostali javni objekti koji služe za saobraćaj, drenažu, sakupljanje otpadnih voda i distribuciju vode i energije;

III) montažu i demontažu zgrada i montažnih objekata, kao i izradu montažnih elemenata na građevinskom gradilištu;

b) izraz "građevinsko gradilište" označava svako gradilište na kome se odvija bilo koji od radova ili poslova opisanih u gore navedenom stavu a);

c) izraz "radna sredina" označava sva mesta na kojima radnici treba da se okupe ili na koja treba da odu zbog svog posla i koja su stavljena pod kontrolu poslodavca u smislu dole navedenog stava e);

d) izraz "radnik" označava svako lice zaposleno u građevinarstvu;

e) izraz "poslodavac" označava:

I) svako fizičko ili pravno lice koje zapošljava jednog ili više radnika na građevinskom gradilištu i,

II) zavisno od konteksta, bilo glavnog preduzimača, preduzimača ili podizvođača;

f) izraz "nadležno lice" označava lice koje poseduje dovoljne kvalifikacije kao što su odgovarajuće stručno obrazovanje i znanje, iskustvo i sposobnost da bezbjedno izvršava utvrđene zadatke; Nadležni organi mogu da utvrde odgovarajuće kriterijume za određivanje ovih lica i tačno utvrđivanje njihovih zadataka;

g) izraz "skela" označava svaku privremenu građevinsku konstrukciju, nepokretnu, viseću ili pokretnu, kao i armaturu koja je drži i služi kao postolje radnicima i materijalima ili omogućava da se priđe takvoj građevinskoj konstrukciji, osim dizalica u smislu dole navedenog stava h);

h) izraz "dizalica" označava svaki nepokretan ili pokretan uređaj koji služi da podiže ili spušta ljude ili terete;

k) izraz "pomoćna oprema za dizanje" označava svaki uređaj pomoću kojeg se teret može učvrstiti za dizalicu, ali koji ne čini sastavni dio dizalice ili tereta.

II. OPŠTE ODREDBE

Član 3.

Najreprezentativnije zainteresovane organizacije poslodavaca i radnika treba da budu konsultovane po pitanju mjera koje treba da se preduzmu kako bi stupile na snagu odredbe ove Konvencije.

Član 4.

Svaka članica koja ratifikuje Konvenciju mora da se obaveže da će, na bazi procene opasnosti koje postoje u pogledu bezbjednosti i zdravlja, usvojiti i zadržati na snazi zakonodavstvo koje obezbjeđuje primjenu odredbi sadržanih u Konvenciji.

Član 5.

1. Zakonodavstvo usvojeno u skladu s gore navedenim članom 4, može da predvidi da će se ono primjenjivati u praksi preko tehničkih standarda ili zbirke praktičnih uputstava, ili putem drugih odgovarajućih načina koji su u skladu sa nacionalnim uslovima i praksom.

2. Stupanjem na snagu člana 4 i gore navedenog paragrafa 1, svaka članica treba po svim propisima da vodi računa o standardima koje su u ovoj oblasti usvojile međunarodne organizacije priznate u oblasti standardizacije.

Član 6.

Biće donete mere kako bi se obezbedila, prema modalitetima koje treba da utvrdi nacionalno zakonodavstvo, saradnja između poslodavaca i radnika radi osiguranja bezbjednijih i zdravijih uslova rada na građevinskim gradilištima.

Član 7.

Nacionalno zakonodavstvo će tačno naznačiti da poslodavci i samostalni radnici moraju da se pridržavaju mjera koje su propisane u oblasti bezbjednosti i zdravlja u radnim sredinama.

Član 8.

1. Uvele kada dva ili više poslodavaca istovremeno započnu radove na gradilištu:

- a)** Glavni preduzimač, ili svako drugo lice ili organ koji vrši stvarnu kontrolu ili snosi glavnu odgovornost za sve što se radi na građevinskom gradilištu, biće dužan da usklađuje propisane mere u oblasti bezbjednosti i zdravlja i da obezbedi njihovo poštovanje ukoliko je to saglasno s nacionalnim zakonodavstvom.
- b)** Kada glavni preduzimač, ili lice, ili organ koji vrši stvarnu kontrolu ili snosi glavnu odgovornost za sve što se radi na građevinskom gradilištu nije na njemu prisutan, on mora da, ukoliko je to saglasno s nacionalnim zakonodavstvom, odredi lice ili nadležni organ na licu mesta koji ima autoriteta i neophodna sredstva da obezbedi, u njihovo ime, usklađivanje i primjenu mjera predviđenih u gore navedenom stavu a).
- c)** Svaki poslodavac biće i dalje odgovoran za primjenu propisanih mjera kada je reč o radnicima koji su stavljeni pod njegovu nadležnost.

2. Uvijek kada poslodavci ili samostalni radnici istovremeno otpočnu sa radovima na gradilištu, oni će morati da saraduju na primjeni propisanih bezbjednosnih i zdravstvenih mjera, već prema tome kako predviđa nacionalno zakonodavstvo.

Član 9.

Lica odgovorna za sastavljanje i planiranje građevinskog projekta vodiće računa o bezbjednosti i zdravlju građevinskih radnika, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom.

Član 10.

Nacionalno zakonodavstvo mora da predvidi da u svim radnim sredinama, i u meri u kojoj radnici vrše kontrolu nad materijalom i metodama rada, oni treba da imaju pravo i dužnost da doprinesu bezbjednosti na radu i da daju svoje mišljenje o načinima rada koji su usvojeni, ukoliko oni mogu da ugroze bezbjednost i zdravlje.

Član 11.

Nacionalno zakonodavstvo mora da predvidi obavezu radnika da:

- a)** što tešnje saraduju sa svojim poslodavcem na primjeni mjera propisanih u oblasti bezbjednosti i zdravlja;
- b)** razumno se staraju o sopstvenoj bezbjednosti i sopstvenom zdravlju, kao i bezbjednosti i zdravlju drugih lica koja mogu biti ugrožena svojim delovanjem ili propustima u radu;
- c)** koriste sredstva koja su im stavljena na raspolaganje i da loše ne koriste ono što im je dato za njihovu sopstvenu zaštitu ili za zaštitu drugih lica;
- d)** neodložno ukažu svom hijerarhijski neposredno nadređenom licu, i delegatu radnika koji je zadužen za bezbjednost, kada ga ima, na svaku situaciju koja, po njihovom mišljenju, može da predstavlja opasnost i sa kojom nisu kadri da se sami na odgovarajući način suoče;
- e)** poštuju mere koje su propisane u oblasti bezbjednosti i zdravlja.

Član 12.

- 1.** Nacionalno zakonodavstvo treba da predvidi pravo svakog radnika da se udalji od opasnosti kada ima opravdanih razloga da misli da postoji neposredna i ozbiljna opasnost po njegovu bezbjednost ili njegovo zdravlje, i o tome treba odmah da obavesti svog pretpostavljenog.
- 2.** U prisustvu neposredne opasnosti po bezbjednost radnika, poslodavac treba da preduzme neodložne mere kako bi zaustavio rad i, prema slučaju, da pristupi evakuaciji.

III. PREVENTIVNE I MERE ZAŠTITE

Član 13.

Bezbednost u radnoj sredini:

1. Sve odgovarajuće mere predostrožnosti treba da budu donete kako bi sve radne sredine bile bezbedne i lišene opasnosti po bezbednost i zdravlje radnika.
2. Moraju se ustanoviti, održavati i navesti, gde je to prikladno, bezbedni načini da se stigne do radnih sredina i izađe iz njih.
3. Sve odgovarajuće mere predostrožnosti treba da budu donete kako bi se lica, koja se nalaze na gradilištu ili u njihovoj blizini, zaštitila od svih opasnosti koje ovo gradilište može da predstavlja.

Član 14.

SKELE I LJESTVE

1. Kada se posao ne može potpuno bezbedno da obavlja na zemlji ili sa zemlje ili od dela zgrade ili nekog drugog stalnog objekta, treba da se postavi i održava odgovarajuća i bezbedna skela, ili treba da se nabavi svako drugo sredstvo koje odgovara istim zahtjevima.
2. U odsustvu drugih bezbednih prilaza previsoko uzdignutim radnim mestima, treba da se nabave odgovarajuće i kvalitetne ljestve. One treba da budu prikladno podešene kako bi se predu-predio svaki nenamjeran pokret.
3. Sve skele i sve ljestve moraju da budu napravljene i korišćene u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.
4. Skele treba da budu nadgledane od strane nadležnog lica, u slučajevima i vremenu koje propisuje nacionalno zakonodavstvo.

Član 15.

DIZALICE I POMOĆNA OPREMA ZA DIZANJE

1. Svaka dizalica i svaka pomoćna oprema za dizanje uključujući i njene sastavne elemente, spojke, ankerovanja i oslonce treba da budu:
  - a) dobro osmišljene i pravljene od kvalitetnih materijala i da budu dovoljno otporne za svrhu za koju se koriste,
  - b) pravilno smeštene i korišćene;
  - c) održavane tako da mogu dobro da funkcionišu;
  - d) proveravane i podvrgnute probama od strane nadležnog lica u vremenskim razmacima i u slučajevima koje propisuje nacionalno zakonodavstvo, a rezultati ovih provera i proba će biti za-beleženi;
  - e) pokretane od strane radnika koji su prošli kroz odgovarajuću stručnu obuku, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.
2. Dizalica treba da se penje, spušta ili da prevozi lica samo ako je sagrađena, postavljena i korišćena u tu svrhu u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili, ako nije takav slučaj, u suočavanju sa stanjem hitnosti i predupređivanju opasnosti od ozbiljnog ozleđivanja ili nesreće sa kobnim posledicama, kada dizalica može da se potpuno bezbedno koristi u tu svrhu.

Član 16.

TRANSPORTNA OPREMA, SPRAVE ZA ZEMLJANE RADOVE I UTOVAR I ISTOVAR MATERIJALA

1. Sva vozila i sprave za zemljane radove, i utovar i istovar materijala, treba da budu:
  - a) dobro osmišljeni i pravljene vodeći računa, u meri u kojoj je to moguće, o principima ergonomije;
  - b) održavani tako da mogu dobro da funkcionišu;
  - c) ispravno korišćeni;

d) pokretani od strane radnika koji su prošli kroz odgovarajuće stručno osposobljavanje, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

2. Na svim građevinskim gradilištima na kojima se koriste vozila, kao i sprave za zemljane radove ili utovar i istovar materijala, treba da se:

- a) postave odgovarajući i bezbjedni prilazi za njih;
- b) organizuje i nadgleda kretanje tako da se garantuje njihovo bezbjedno korišćenje.

Član 17.

UREĐAJI, MAŠINE, OPREMA I RUČNI ALAT

1. Uređaji, mašine i oprema, uključujući i ručni alat koji se pokreće sa ili bez motora, treba da budu:

- a) dobro osmišljeni i pravljene vodeći računa, u meri u kojoj je to moguće, o principima ergonomije;
- b) održavani tako da mogu dobro da funkcionišu;
- c) korišćeni isključivo za radove za koje su osmišljeni, osim ako je njihova upotreba u druge svrhe od onih za koje su prvobitno bili predviđeni podlegla kompletnoj proceni nadležnog lica koje je zaključilo daje ova upotreba bezopasna;
- d) pokretani od strane radnika koji su prošli kroz odgovarajuću stručnu obuku.

2. Odgovarajuća uputstva radi bezbjedne upotrebe, u odgovarajućim slučajevima, treba da budu dostavljena od strane proizvođača ili poslodavaca i da budu sastavljena tako da ih razumeju korisnici.

3. Uređaji i aparati pod pritiskom moraju da budu provereni i isprobani od strane nadležnog lica, u slučajevima i vremenskim razmacima koje propisuje nacionalno zakonodavstvo.

Član 18.

RADOVI NA VISINI, UKLJUČUJUĆI I RADOVE NA KROVU

1. Tamo gde je to potrebno da bi se izbegla opasnost, ili kada visina ili nagib objekta prelazi vrednosti utvrđene nacionalnim zakonodavstvom, treba da se preduzmu preventivne mere kako bi se sprečio pad radnika, alata ili drugih predmeta ili materijala.

2. Kada radnici treba da rade na, ili u blizini krova ili svake druge površine od nepostojanog materijala kroz koji može da se propadne, treba da se preduzmu preventivne mere kako bi se sprečilo da, iz nepažnje, hodaju po površini od nepostojanog materijala ili kroz njega propadnu.

Član 19.

JAME, BUNARI, NASIPI, PODZEMNI RADOVI I TUNELI

U jami, bunaru, nasipu, radu pod zemljom ili tunelu, moraju se preduzeti odgovarajuće mere predostrožnosti:

- a) putem odgovarajućeg podupirača ili na neki drugi način kako bi se otklonile opasnosti kojima bi radnici mogli da budu izloženi u slučaju da se zemlja, stene ili drugi materijali sruše ili odrone.
- b) kako bi se otklonile opasnosti vezane za pad lica, materijala ili predmeta ili provalu vode u jami, bunaru, nasipu, za vreme rada pod zemljom ili tunelu;
- c) kako bi se obezbedila dovoljna ventilacija na svim radnim mestima tako da može da se diše i da se na nivoima koji nisu opasni ili štetni po zdravlje zadrže dim, gas, isparenja, prašina ili druge nečistoće, u granicama koje utvrđuje nacionalno zakonodavstvo;
- d) kako bi se obezbedilo radnicima da se sklone na sigurno mesto u slučaju požara ili provale vode ili materijala;

e) kako bi se izbeglo da radnici budu izloženi mogućim opasnostima pod zemljom, kao posledice, pre svega, kretanja fluida ili prisustva gasnih džepova i to putem preduzimanja odgovarajućih istraživanja kako bi se oni lokalizovali.

Član 20.

ZAGATI I KESONI

1. Svi zagati i kesoni treba da budu:

a) dobro sagrađeni, od odgovarajućih i čvrstih materijala, i dovoljno otporni;

b) odgovarajuće opremljeni kako bi radnici mogli da se sklone u slučaju provale vode ili materijala.

2. Izgradnja, postavljanje, menjanje ili demontiranje zagata ili kesona treba da se obavljaju samo pod neposrednim nadzorom nadležnog lica.

3. Svi zagati i svi kesoni treba da budu nadgledani od strane nadležnog lica u propisanim vremenskim razmacima.

Član 21.

RAD U USLOVIMA SABIJENOG VAZDUHA

1. Rad u uslovima sabijenog vazduha treba da se obavlja samo shodno odredbama sadržanim u nacionalnom zakonodavstvu.

2. Rad u uslovima sabijenog vazduha obavljaju samo radnici čija je fizička sposobnost za taj rad utvrđena lekarskim pregledom i u prisustvu lica nadležnog da nadgleda odvijanje radova.

Član 22

GRAĐEVINSKE KONSTRUKCIJE I OPLATE

1. Građevinske konstrukcije i elementi građevinske konstrukcije, oplate, privremeni držači i podupirači treba da se montiraju samo pod nadzorom nadležnog lica.

2. Odgovarajuće mere predostrožnosti treba da budu preduzete kako bi se radnici zaštitili od opasnosti koje podrazumevaju nepostojanost ili privremena nestabilnost građevinskog objekta.

3. Oplate, privremeni držači i podupirači treba da budu osmišljeni, sagrađeni i održavani tako da mogu bez opasnosti da podnose sve terete koji mogu da im budu nametnuti.

Član 23.

RAD IZNAD VODENE POVRŠINE

1. Ako se rad obavlja iznad ili u neposrednoj blizini vodene površine, treba da se preduzmu odgovarajuće mere:

a) kako bi se sprečilo da radnici padnu u vodu;

b) kako bi se pristupilo spašavanju radnika koji se nađu u opasnosti da se utope;

c) kako bi se obezbedila bezbedna i dovoljna prevozna sredstva.

Član 24.

RADOVI NA RUŠENJU

Kada rušenje zgrade ili objekta može da predstavlja opasnost po radnike i ljude:

a) mere predostrožnosti, odgovarajuće metode i postupci, uključujući i čišćenje otpadaka ili ostataka, treba da budu preduzete u skladu s nacionalnim zakonodavstvom;

b) radovi treba da budu planirani i započeti samo pod nadzorom ovlašćenog lica.

Član 25.

RASVJETA

Dovoljna rasvjeta i odgovarajuće osvjetljenje koje uključuje, u slučaju potrebe, pokretne izvore svjetlosti, treba da bude obezbijeđeno na svakom radnom mestu, kao i na svakom drugom mestu na građevinskom gradilištu kroz koje postoji mogućnost da radnik mora da prođe.

Član 26.

ELEKTRIKA

1. Sva električna oprema i instalacije treba da budu pravljene, montirane i održavane od strane nadležnog lica i korišćene tako da sprečavaju svaku opasnost.;
2. Pre nego što započnu građevinski radovi i za vreme njihovog trajanja treba da se preduzmu odgovarajuće mere kako bi se proverilo da li se kabl ili električni aparat pod pritiskom nalazi iznad ili ispod građevinskog gradilišta, ili na njemu, i spreči svaka opasnost kojoj bi zbog njegovog prisustva mogli da budu izloženi radnici.
3. Postavljanje i održavanje kablova i električnih aparata na građevinskim gradilištima treba da odgovaraju tehničkim standardima i propisima koji se primjenjuju na nacionalnom nivou.

Član 27.

EKSPLOZIVI

Eksplozivi treba da budu uskladišteni, transportovani, rukovani ili korišćeni samo:

a) pod uslovima koje propisuje nacionalno zakonodavstvo;

b) od strane nadležnog lica koje treba da preduzme sve neophodne mere kako bi se sprečilo da radnici ili druga lica budu izloženi opasnosti od povređivanja.

Član 28.

OPASNOSTI PO ZDRAVLJE

1. Kada radnik može da bude izložen hemijskoj, fizičkoj ili biološkoj opasnosti u meri da njegovo zdravlje može da bude ugroženo, moraju se preduzeti preventivne mere kako bi se sprečilo izlaganje takvoj opasnosti.

2. Da bi se sprečilo izlaganje opasnosti iz gore navedenog paragrafa 1:

a) opasne supstance treba da bude zamenjene bezopasnim ili manje opasnim supstancama uvijek kada je to moguće, ili

b) tehničke mere treba da budu primjenjene na mašini, uređaju, opremi ili postupku, ili

c) ako nije moguće pridržavati se odredaba iz gore navedenih stavova a) ili b), treba da se preduzmu druge efikasne mere, kao stoje korišćenje individualne zaštitne opreme i zaštitne odeće.

3. Ako radnici treba da uđu u prostor čiji vazduh može da sadrži otrovnu ili štetnu supstancu, ili u kome nema dovoljno kiseonika ili je lako zapaljiv, moraju se preduzeti odgovarajuće mere kako bi se sprečila svaka opasnost.

4. Otpaci ne treba da budu uništavani na građevinskom gradilištu ili da sa njega budu uklanjani na način koji preti da bude štetan po zdravlje.

Član 29.

MERE PREDOSTROŽNOSTI PROTIV POŽARA

1. Poslodavac treba da preduzme sve odgovarajuće mere kako bi se:
  - a) izbegla opasnost od požara;
  - b) brzo i efikasno suzbijao svaki požar;
  - c) obezbedila brza i bezbjedna evakuacija ljudi.
2. Moraju se obezbediti dovoljna i odgovarajuća sredstva za skladištenje tečnosti, čvrstih tela i zapaljivih gasova.

Član 30.

OPREMA ZA INDIVIDUALNU ZAŠTITU I ZAŠTITNA ODEĆA

1. Tamo gde nije moguće da se u dovoljnoj meri, drugim sredstvima, radnici zaštite od nesreća ili ugrožavanja zdravlja, uključujući i izloženost nepovoljnim uslovima, poslodavci moraju besplatno da obezbede individualnu zaštitnu opremu i odgovarajuću zaštitnu odeću, vodeći računa o prirodi posla i opasnostima, već prema tome šta je propisano u nacionalnom zakonodavstvu.
2. Poslodavac treba da radnike snabde odgovarajućim uputstvima vezanim za korišćenje individualne zaštitne opreme i da se uveri da je oni pravilno koriste.
3. Zaštitna oprema i zaštitna odeća treba da odgovaraju standardima koje je utvrdio nadležni organ vodeći računa, stoje moguće više, o principima ergonomije.
4. Radnici moraju da budu u obavezi da ispravno koriste individualnu zaštitnu opremu i zaštitnu odeću koja im je stavljena na raspolaganje, i da se o njoj brinu.

Član 31.

PRVA POMOĆ

Poslodavac mora da ima obavezu da se uveri da se prva pomoć, uključujući i osoblje koje je stručno obučeno u ove svrhe, može da pruži u svakom trenutku. Treba da budu preduzete mere kako bi se obezbedila evakuacija, radi lekarske nege, ugroženih i radnika koji su se iznenada razboleli.

Član 32.

UDOBNOST

1. Treba da ima dovoljno vode za piće na licu mesta ili u blizini građevinskog gradilišta.
2. Prema broju radnika i trajanju radova, treba da postoje na licu mesta ili u blizini građevinskog gradilišta sledeće prostorije:
  - a) sanitarne prostorije i česme;
  - b) prostorije u kojima radnici mogu da se presvuku, osuše i odlože svoju odeću;
  - c) prostorije u kojima radnici mogu da uzimaju svoje obroke i da se sklone u slučaju prekida rada zbog neвременa.

Član 33.

INFORMISANJE I STRUČNA OBUKA

Radnici moraju da budu u dovoljnoj i odgovarajućoj meri:

- a) informisani o mogućim opasnostima od nesreća ili ugrožavanja zdravlja kojima mogu da budu izloženi u svojoj radnoj sredini;
- b) obavesteni o sredstvima koja su im stavljena na raspolaganje kako bi sprečili ili savladali ove opasnosti i od njih se zaštitili i da za to budu stručno obučeni.

Član 34.

PRIJAVLJIVANJE NESREĆA I BOLESTI

Nacionalno zakonodavstvo treba da predvidi da se, u propisanom roku, nadležnom organu prijave nesreće i profesionalna oboljenja.

IV. PRIMJENA

Član 35.

Svaka Članica treba da:

- a) preduzme sve neophodne mere, pre svega odgovarajuće sankcije i kaznene mere, kako bi se obezbedila stvarna primjena odredaba ove Konvencije;
- b) ustanovi odgovarajuće inspeksijske službe za nadgledanje primjene mjera koje treba da se preduzmu u skladu s odredbama ove Konvencije, i da opremi ove službe sredstvima neophodnim za izvršavanje njihovog zadatka, ili da se uveri da je odgovarajuća kontrola izvršena.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36.

Ovom Konvencijom revidira se Konvencija o propisima o bozbednosti (visokogradnja), 1937. Član 37. Formalne ratifikacije ove Konvencije biće dostavljene Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji će ih registrovati.

Član 38.

1. Ovom Konvencijom biće vezane samo članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao Generalni direktor.
2. Ona će stupiti na snagu dvanaest meseci pošto Generalni direktor bude registrovao ratifikacije dve članice.
3. Nakon toga, ova Konvencija će stupiti na snagu za svaku članicu dvanaest meseci od dana registrovanja njene ratifikacije.

Član 39.

1. Svaka članica koja je ratifikovala ovu Konvenciju može da je otkáže po isteku vremenskog, perioda od deset godina od dana prvobitnog stupanja na snagu Konvencije putem akta dostavljenog Generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji ju je registrovao. Otkazivanje će stupiti na snagu samo godinu dana posle njegove registracije.
2. Svaka članica koja je ratifikovala ovu Konvenciju a koja, godinu dana od isteka perioda od deset godina navedenog u prethodnom paragrafu, ne iskoristi mogućnost otkazivanja koja je predviđena ovim članom biće vezana za nov period od deset godina, a zatim će moći da otkáže ovu Konvenciju posle isteka svakog perioda od deset godina, pod uslovima koje predviđa ovaj član.

Član 40.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada notifikovaće svim članicama Međunarodne organizacije rada registraciju svih ratifikacija i otkazivanja koje mu budu dostavile članice Organizacije.
2. Notifikujući članicama Organizacije registraciju druge ratifikacije koja mu bude bila dostavljena, Generalni direktor skrenuće pažnju članicama Organizacijama na datum stupanja na snagu ove Konvencije.

Član 41.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada dostaviće Generalnom sekretaru Ujedinjenih Nacija, radi registracije, a u skladu s članom 102 Povelje Ujedinjenih Nacija, sva obaveštenja u pogledu svih ratifikacija i svih akata o otkazivanju koje bude registrovao u skladu s prethodnim paragrafima.

Član 42.

Uvijek kada bude smatrao neophodnim, administrativni savet Međunarodnog biroa rada podneće Generalnoj konferenciji izveštaj o primjeni ove Konvencije i razmotriće potrebu unošenja u dnevni red Konferencije pitanja njene potpune ili delimične revizije.

Član 43.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu Konvenciju kojom se u potpunosti ili delimično revidira ova Konvencija, i ukoliko nova Konvencija ne nalaže drugačije:
  - a) ratifikacija od strane jednog člana Konvencije o reviziji sadašnje s punim pravom bi imala za posledicu, bez obzira na gore navedeni član 39, neodložno otkazivanje ove Konvencije, pod uslovom da je nova Konvencija, kojom se revidira sadašnja, stupila na snagu;
  - b) od dana stupanja na snagu nove Konvencije kojom se revidira sadašnja, ova Konvencija bi prestala da bude otvorena za ratifikaciju članica.
2. Ova Konvencija bi u svakom slučaju ostala na snazi po svom obliku i sadržini za članice koje je budu ratifikovale, a ne budu ratifikovale Konvenciju kojom se ona revidira.

Član 44.

Francuska i engleska verzija teksta ove Konvencije su podjednako važeće.

Tekst koji prethodi je autentičan tekst Konvencije koja je, po svim propisima, usvojena od strane Generalne konferencije Međunarodne organizacije rada na njenom sedamdeset petom zasedanju održanom u Ženevi i završenom 22. juna 1988. godine.

U ime čega su stavili svoje potpise, na dan dvadeset drugog juna 1988:

Predsednik Konferencije.
WOLFGANG BHYREUTHER
Generalni direktor Međunarodnog biroa rada
FRANCIS BIANCHARD